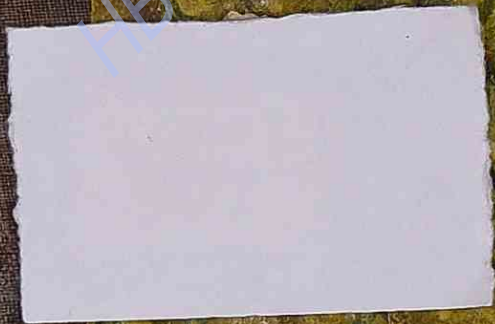

Бібліотека імені І.І.Мечникова

Е. Кривусовъ

ЛИСТИ СЪ ХУТОРА

Е. Кривусовъ

Е. Кривусовъ

ЛИСТЪ V.

ХТО ТАБИЙ ХУТОРЯНИНЪ

цѣна 3 коп. ср.
цѣна 3 коп. ср.

Цѣна 3 коп. ср.

цѣна 3 коп. ср.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ

1862

СІЛЬСКА БИБЛОТЕКА.

1860.

ЦІНА:

к. ср.

1.	КАЗКА ПРО ДІВКУ СЕМИЛІТКУ.	3
2.	ПІДРЕХАЧЬ.—НАПУЩАННЯ ЯКЪ ЗАВІЗАНО. Оповідання <i>Гр. Квітки (Основ'яненка)</i>	3
3.	СІРА КО БІЛА. Оповідання <i>Продукса</i>	5
4.	ЧАРИ. Оповідання <i>Марка Вовча</i>	5
5.	ЛІХО НЕ БЕЗЪ ДОБРА. Оп. <i>Гали Барвінок</i>	3
6.	ВЪ-ОСЕНН ЛІТО. Оповідання <i>Гі жь</i>	3
7.	ДІДЬ МІНА ПБАВА МІНИХА. Оп. <i>М. Номаса</i>	10
8.	ГАМАЛІЯ. Поэма <i>Тараса Шевченка</i>	5
9.	ТОПОЛЯ. Баллада <i>Его жь</i>	5
10.	ТАРАСОВА НІЧЬ. Поэма <i>Его жь</i>	3
11.	КАТЕРІНА. Поэма <i>Его жь</i>	15
12.	НАЙМИЧКА. Поэма <i>Его жь</i>	15
13.	ПСАЛМИ ДАВІДОВИ, Переложивъ по-нашому <i>Тарасъ Шевченко</i>	7
- 1861.
14.	ГРАМАТИКА. <i>М. Куліша</i>	5
15.	ГАЙДАМАКИ. Поэма <i>Тараса Шевченка</i>	20
16.	ОРІСЛ. Підлілія <i>П. Куліша</i>	5
17.	БАВУСЯ СЪ ТОГО СВІТУ. Народне опові-данья про помёрші дѹши	5
18.	ОЧАКІВСЬКА БІДА. Козацьке оповіданья.	2

ЛИСТИ СЪ ХУТОРА

ЛИСТЪ V.

ХТО ТАКИЙ ХУТОРЯНИНЪ

САНКТПЕТЕРБУРГЪ

1862

ХТО ТАКИЙ ХУТОРЯНИНЪ.

Не здивуйте, добродійство, що я замовчавъ бувъ изъ своїми листами. Бачте, літомъ нашому брату хуторянину не до писання, а теперъ — навідаєся до молотника, та й за книжку, або за пірб.

Та що оце? якъ ми зъ вами кумедно зійшлися, що й досі ви не знаєте, хто я такий и де мене по Вкраїні шукати, якъ-би часомъ трапилось вамъ завітати въ нашу сторону! Та й добрі люде нехай-таки знають, що мині зъ своїмъ прізвищемъ критися нічого: якъ хто бь до мене звернувь зъ бітого шляху, то, слава Бóгу, знайдетця, чимъ пошанувати.

Такъ отó мавъ я вамъ розказувати про всякі случаи и про наші прбсті звичаї, та перше розкажү про себе самого.

Живү я, коли хочете знати, на річці Гóбтві. Гáрна була въ старовинү річка; воювали на ій козаки зъ Ляхами й Татарами не згиршь, якъ и на Сулі, та лүчилась якось така причина. (Се-то люде, бачь, такъ говорять.) Мати втікала черезъ Гóбтву одь Орди зъ дитиною, та й впустила дитину въ воду, та

Одобрено цензурою. С. Петербургъ. 17 іюля
1862 г.

ВЪ ТИПОГРАФИИ ДЕПАРТАМЕНТА УДѢЛОВЪ.

якъ почала плакати та вбиватись по-надъ річкою, та проклинати річку, то — сказано матеріні слези — почала річка сохти. Та ще розказують — изнайшла та мати джерелó Гóвтвине, та й заткнула те джерелó; отъ и зовсімъ почала съ того часу пересихати Гóвтва. Тільки й поживляється вона, що боговими криничинами. Съ тихъ-то криничинъ вода въ Гóвтві доне-де по степáхъ леліє, а туді́ ближче къ Сулі, то й геть таби́ вилискуєтця и піскі́ ріє, náче й путяща яка́ річка. Та не про те моя́ річъ.

На верхівьяхъ ти́-то Гóвтви єсть ху́тіръ Белебень. Отó жъ мій и ху́тіръ. Тамъ я собі живу́, и всі́ мене далéко навкругі́ знають, бо я й самъ прозиваюсь Белебнемъ-такі́. Спита́йте когó хочте по-надъ Гóвтвою: »А де тутъ живе́ коза́къ Павло́ Белебень?« то й пока́жуть изъ степово́го горба́, — кряжъ у насъ на степу́ єсть височéнний такий! — то й пока́жуть, такъ у доли́ні náче, величéнна купа дубі́ни, ліпінни, верби́, єсть и тополі́ гостроверхі́, якъ дзві́ниця: »Отó ху́тіръ Белебень.«

Про ба́тька, ді́да й пра́ді́да свого́ розкажу́ коли́ инколи́, бо то що́ слóво, то й истóрия. Сказано — старовина́, все тоді́ було́ не такъ, якъ тепе́рь настáло: и лю́де инші́, и звича́и инші́.

На сей разъ, коли́ хочете, зна́йте тільки́, що́ ні пан'оте́ць мій — перо́мъ надъ нимъ землі́ — ні ді́дъ не пода́лись у ту службу́, що́ видумали въ насъ Німці́, якъ засі́вали на Укра́ні дворя́нъ. А були́ лю́де

замóжні, то вже не кому́ бъ и панувати по-Німецькій, якъ не імъ. Отъ же ні́: зостáлись прóстими хуторя́нами и чéсноі́ сві́ти зъ себе́ не ски́нули.

А що́ вже про пра́ді́да, то одно́ слóво — що́ вінъ зъ-мáлку бувъ чуро́ю въ кошово́го Сі́рка, и въ Сібі́рь ёго́ проважа́въ, и на Запоро́жжя зъ нимъ верну́вся.

Отъ, мо́же, ви й не зна́єте, що́ слáвний ли́царь Ива́нъ Сі́рко одві́давъ Сібі́ру такъ са́мо, якъ и Палі́й Семенъ. Коли́сь и про се́ розкажу́ вамъ, якъ не докучу́ своі́мъ покáдливимъ хуторські́м писáннямъ.

Такъ ба́чте, яко́го гáрту було́ на́ше ко́дло! До́ма ми не росли́ мазу́нчиками, мамі́ями, то по́слі й на па́нство не ќвапились. А були́ підступи́ й підъ на́шь рідъ. Знахóдились такі́ доброді́и зъ на́шихъ-такі́ родичі́въ, що́ повиска́кували́ я́кось у старшину́ чинóвню, повдягáлись у Німецькі́ галáнці и повростáли въ те купья́, що́ *бурхомъ* прóзвано. То, було́, й ка́жуть на́шимъ, насто́ящимъ уже́ Белебнямъ: »Одда́й ми́ні сюди́ свого́ сина́, я ёго́ щасли́вимъ зроблю́; чолові́комъ«, ка́же, »ёго́ зроблю́.«

»А, бода́й васъ хіндя́ щасли́вими тамъ робі́ла!« було́ на́ші міжъ себе́ гóвóрять. »Бачъ, де́ въ і́хъ лю́де зъ ді́тей вихо́дять!« Та було́ й за́дасть хлóбця у низові́ степі́: »Отъ де́ тобі́ нау́ка, я́къ у сві́ті шука́ти щáстя, я́къ чолові́комъ бу́ти міжъ-лю́дьми!« Бо й тамъ у насъ були́ родичі́, а коли́ не родичі́, то

приятелі, товариство давнє, — ще лѹчче родичівъ.

Тимъ-то порядкомъ, и мене туди заслано на якийсь часъ. Бувъ я съ пан'отцѣмъ на ярмарку въ Полтаві. Гулявъ мій пан'отець изъ Черноморськими чумаками. Мині й байдужѣ, що вінъ такъ зъ ними братається, ажъ тутъ уже й до мене у нихъ діло доходить.

Треба жъ вамъ попередъ ще знати, що старосвіцькі люде ніколи въ світі не бували п'яними. Веселими вони бували на підпитку и всякі чудасії витворяли, а щобъ звалітись, нічого не памятаючи, — зъ роду я сего на своєму родові не бачивъ. Та що то бувъ підпитокъ у старосвіщину? Не горілка, не запіканка, не варенѹха була тутъ найголовнїша річъ, а гарне слово за чаркою. Словомъ упивались наші діди й батьки, а не трѹнками. Се вже теперъ такъ повелось, що всі нимѹють и серцемъ, и словомъ, та тільки й знають, що горілкою собі очи заливати.

Такъ отъ, середъ самого бенкету, говорили-говорили гості, співали-співали — я слѹхаю; ажъ ось пан'отець кивнѹвъ на мене, підзвѹвъ, та й каже: »Силку мій Павлику, дитино моя любба! порá тобі міжъ людми почати жити. Иди лишень ти зъ оцими чумаками та подивись Божого світу.«

Почѹвши такѹ річъ, я — ніде правди діти — у слези. А пан'отець покійничокъ: »Не плачь«, каже, »дѹрно, Павлику, а слѹхай, що я тобі скажѹ. Ти въ мене люббий хлопець дома, та сего зъ мене

мáло. Покажи себе міжъ чужими людми, далєко одъ домівки, що ти справді хоробного роду дитина. Тоді вертайсь до мене, бѹдешъ мині ще доробший, ще любийший.«

Святі слова! теперъ-то я знаю, що вони значили, а тоді я плававъ, слѹхаючи. »Не прощавшись ні зъ матусею, ні зъ сестрами...« Почавъ бувъ я хліпаючи базати.

»Матуся вже съ тобою попрощалась, мій голубе!« каже пан'отець, показавши на хрещикъ, що паніматка наділа на мене, випроважajúчи въ Полтаву.

Я такі й постерігъ, що вона чоґось дѹже була смутна, ажъ онъ-чогó въ неї въ очяхъ слези блищали.

А чумаки вже вáлку ристѹють. Коли вони й воли поприганяли?

Пан'отець мене обнявъ, поцілувавъ, до серця пригорнѹвъ. »Отъ«, каже, »тобі й батько, й мати, оцѣй дядько, Кирило Порохня!« Та й передавъ мене Кирилові Порохні изъ рукъ у руки.

Чума́къ Порохня бувъ висогий, огрядний собі козарлюґа, весєлого поґляду, не старий ще чоловікъ, гарний — хочъ картину зъ єго малюй. Я любивъ єґо, що хоробшихъ пісєнь співавє, та чи дѹмавъ же то, щобъ оцѣ мині зъ нимъ довелось чумакувати?

Рѹшили ми съ Полтави надъ-вечіръ. Недалєко одѹхавши, стали, отáборились, воли повипряґали. Заходились кашу варити.

Люде все такі ласкаві те чумацтво Кирилове. Той у сопілку менé почавъ учіти, той пісню підъ сопілку тихесенько підводить. А самъ Кирило, — що бувъ такі й геть-то підъ чаркою, — сівъ оддалікъ усіхъ, на важниці, и гукнувъ на все поле, мовъ у великого дзвона вдаривъ:

•Ой у полі криниченька,
Вода протікає.
Ой тамъ чумацьк молодіпський
Сірі волі напуває....

Хлопець я бувъ тоді малий и не вчений; не знавъ ище, що-то за поезія, що-то за чарі живіписи и гармонії. Отъ же чумаки перві менé всєго того почали вчіти. На душі въ мене зробилось такъ, якъ буває въ поэта підъ часъ того душевного прозору, що все на Божому світі ніби розмовляє зъ єго душею.

Гарні въ насъ у хуторі Белебні стави и діброви по-надъ ставами, та ніколи я ними такъ не втішався, якъ у степу гаємъ зеленимъ по-надъ річкою Ворскломъ.

Сбице зайшло за степову рівняву и вдарило по високіхъ верхівьяхъ дубовихъ червонимъ світомъ, а по степу пішла здорова, ліба прохолода. Влітки бованіють по стерні, а въ гаю гуна одкликаєтця на Кирилову пісню. Тутъ запалавъ огонь підъ таганкомъ. Кругъ огня — наче картинами обставився чумацький табір: сийють на темному полі веселі, горікі люде, побраютця кругъ казанка, шуткують, ре-

гочутця. »И я вже чумацьк, не домонтарь. Маміємъ ніхто вже менé не зватиме.« Думка ся веселить менé. Поглядаю на рожеві хмари по синьому небові. Далєко-далєко за тимъ рівнимъ полемъ піде наша дорога!... Побачу багато Божого світу; вернусь додому вже не хлопцемъ-погоничемъ. Буде що розказати й самому пан'отцеві.« Диво якесь изо мною зробилось. Самъ не знаю, чобъ мині весело міжъ чумаками. Годі по домівці сумувати, — мовъ рукбю одняло всі жалощі.

Не буду вамъ докучати всімъ тимъ дрібязкомъ, съ котрого складаєтця степове життя чумацьке, та й чи є въ кого такé слово, щобъ чоловіка взявъ, та й перенісь у степъ — щобъ вінъ наче своїми очима на все те дивівся, що чумакові передъ очима перейде? Розкажю хибá про свою хлопячу пригбоду чумацьку, бо вона въ мене одна тільки й була; а якъ-би не ся пригбода, то хвалився би своїмъ чумацтвомъ, мовъ якимъ весіллямъ безпечнимъ.

Ишли ми степомъ. Я вже навикъ до чумацькихъ звичаївъ, и менé вже на задньому возі посажено за вартового. День бувъ тихий, погбжий. Почало вчоріти. Се найкраща порá въ степу. Дивівсь я, дивівсь на ясне небо, лежачи догорі на своїмъ васаві, та й заснувъ. И добре жъ мині заснулось, коли не счувъсь, якъ и зъ вóза скотівся! Упавъ, — сплю собі на шляху. Коли жъ прокинусь: де це я? Небо надо мною зоряве; зъ-бóку світить молодікъ; трава

рoсяна надъ шляхомъ поблискуе.... Кругомъ тёмно и тихо. Дивуюсь я, що це зо мною! аж ось—чую: гомонять двoе; идуть шляхомъ, підходять до мене: а я лежy, дивлюсь, що вони за люде? Бачу, що чумаки, зъ батогами.

А се, бачте, наші, отаборюючись, постерегли, що мене немае, та й пішли шляхомъ шукати.

»Ось де вінъ, вража дитина!« гукне надо мною Кирило Порохня, та якъ ушкварить мене батогомъ, такъ я й зареготавъ, підкочивши. Зъ-роду я дома битий не бувъ (ми пан'отця боялись безъ бійки, а паніматки слухали безъ лайки), такъ мене, наче гадюка, чумацька пуга вкусила. А вінъ у-друге; а я навтеки, а вінъ ще лясъ, лясъ на весь степъ. »Такъ отакій съ тебе вартовий!«

Та я вже й не чувъ, що вінъ казавъ: покопотівъ, якъ лошагъ, до табору.

Ну, по правді скажy: боліла мині та пуга; та нехай би ще въ-двое, въ-трoе мене Кирило попоцвигавъ, тільки щобъ не глузувало зъ мене товариство.

Надійшовъ до табору отаманъ, а въ мене на бчяхъ слези. Вінъ, спасибі ёму, й зупинивъ заразъ регітно. И досі ёму за се дякую.

Гарний чоловікъ бувъ, добріций. Вже-то не дурно пан'отець оддавъ мене ёму на ціле літо.... Эге, тільки на одно літо; а я й не знавъ сего. Чувавъ я не разъ, якъ нашъ рідъ виховувався на Запорозжі, то думавъ, що й моя оце черга прийшла у Велико-

му Лузі дубувати; ажъ Кирило Порохня розказавъ мині, що вже минулись ті роскоші Низові Запорозькі; Німoта вже тамъ кублитця; Запорозці повтікали давнo вже за Дунай, а котрі осягли собі землю понадъ Кубанню, и вже тутъ не те, що було въ Сичи; тільки й слави, що чумацтво та скотарство.

Походили ми чумакуючи по всіхъ ярмаркахъ одъ Полтави та ажъ до Катеринодара. Передъ Покровою зновъ опинились на Україні. Завітали въ Кременчукъ, переїздимo черезъ Дніпрo по плавномy тому мoсту, коли зиркь! назустрічъ пан'отець.

»Годі, синку, чумакувати! Буде съ тебе!«

Зновъ я дома, и — що-то, якъ шірше глянешъ по світу! ті жъ самі левади и стави и горби степови навкругі хутора Белебня здались мині раемъ. Не знавъ я, що се добрo, поки не бачивъ степу и моря. Тамъ свої дива, а тутъ свої, а не знавши світу Божого шіроко, не визнаешъ, чогó щó стобіть.

Оттакá-то була моя заправа зъ-малку. Тимъ я, мoже, й зоставсь прoстимъ хуторяніномъ, дарма що довелось мині зїздити земель багато и зъ усякими людми наговоритись, и всякихъ книжокъ начитатись. Тогó бъ я бажавъ и іншимъ письменнимъ землякамъ. Нехай би й вони рідного побиту прoстого не кидали и въ Німецькі звичаї не вдавались; нехай би черезъ науку, черезъ освіту, прoстого нашого лoду не міншало. Атo, хто вихопитця въ письменні, въ тямущі книжкові люде, — уже й не нашъ.

Німець зъ ёго Німцемъ, — півень, а на чоловікъ, хочъ візьмі та й посади на сідало. Мій Божє! чи то жъ нашъ прѣстий людъ не вартъ, щобъ ми ёго образу подобилися! Тажє жъ ніяка наука такого правдивого сѣрця не дасть, якъ у нашого доброго селянина, або хуторянина. Наукою ми тільки розуму собі приблїшуємо. То хибá жъ оцє розумне дїло, щобъ ужє й рідну свїту зъ себе скинути, що прочитавъ пару книжокъ Нїмецькихъ? Нї, въ насъ у хуторі Бєлєбні, слава Бѣгу, не такъ. У мене и синї й дѣчки шуплять усякі мѣви чужоземні и одно дного навчає, а про-тє — одєжа на їхъ прѣста, недорогá, и вони въ мене зовсімъ-такї людє, а не панєнїята.

Отъ жє, коли хочете знати, то величають мене людє паномъ и въ свїті, бо я, собі на лихо, ухопївъ малєнького чингá. Порáяли, бачъ, людє. Я ще тоді бувъ молодикѣмъ, а пан'отцá вже на свїті не булѣ; то приятелї столїчні мене якось и вкѣсгали. То за це мнї людє — звїсно, не умїсно — и дорєкають. Такъ ужє зъучено бїдолахъ. Щѣ жъ? за се й гнїватись на їхъ нічого. Колибъ-то вони всї знáли, у чѣму сїла!... Ге, щѣ й казати!...

Такъ оцє я, бачте, паную. Отъ, разъ, надъ вєчїръ, — недáвнїми вже оцє годáми, — побраюсь я въ себе на двѣрї, коли се — чумáкъ старїй у двїръ у-вїйшовъ.

»Здоровї булі, пане!«

»Здоровї бувайте й ви, дїдуся!«

»Чи пізнали!«

Я дивлюсь: образъ гáрний, благїй такий. Голова нáче срібломъ повїта, а бїлий усъ ажъ сїє. Здаєтця, й знáю сєго чоловіка, та нї!

»Кирило Порохнїй, пане!« озвãвся дїдъ. »А я жъ васъ, добродїю, пугѣю на степу цвїгавъ!... А тепєрь прошу вáшої лáски: нехай мої волики по вáшому степу похѣдять.«

Ну, щѣ вже й казати! Зрадївъ я, мовъ рідного бáтька побáчивъ.

А Порохнї, бачъ, стáлась у дорѣзі пригѣда: причепїлось до ёго товариша якєсь шикáте начáлство съ тиї дрїбнѣти, щѣ тільки на малєнькихъ мухъ снує паутїну. Отъ Порохнїй, чуючи щѣ я, черезъ своє письмєнство, дє-сь-кимъ знáюсь, и вдãвся отѣ до мене, звернўвши зъ велїкого чумáцького шляху, чи не оборонїю я ёго товариша одъ напасти. Та щѣ-то Запорѣзька людина!... не знавъ, чимъ себе нагадати панѣви, та нагадãвъ тимъ цвїгашнямъ.

Божє жъ мїй, Божє! якї жъ то весєлі лїтá вїнь мнї нагадãвъ!...

»Стєпї-полá, стєпї-полá,

Рѣскїпъ мої!

Гѣдї мнї по васъ гуляти!...«

Сѣмїй десãтокъ зачинаю, — не до лїтáння вже по свїтáхъ. Мўшу сидїти дѣма.

5. ср.
19. Півпівника. Гинпанска дїтська газочка.
По-нашому розказавъ *Панько Казюка* . . . 3
 20. Дзвспарь. Оповід. *Данила Мордовцова*. . . 5
 21. Листї съ хутора. Листь I и II. *Про го-
роди и села*. 5
 22. — Листь III. *Что стоїть Шевченко, яко по-
вѣть паронка*. 5
 23. — Листь IV. *Про млодія съ селі Галивниці*. 5

1862.

24. Розпований розумъ. Оповід. *Гр. Квітки
(Основляненка)*. 5
25. Салдатка. Оповід. *Данила Мордовцова* . . . 5
26. Не такъ ждалося, да такъ склалося.
Оповід. *Петра Кузьменка* 5
27. Ледащїця. Оповід. *Марка Вовчка* 5
28. Сестра. Оповід. *Его жъ*. 7
29. Вікупъ Оповід. *Его жъ*. 5
30. Перебендл. Дума *Тараса Шевченка* 2
31. Закбханий чортъ. Оп. *Олекси Спороженка*. 7
32. Гблка. Оповідання *Его жъ* 5
33. Якъ Богъ дасть, то и въ віно подасть.
Оповідання *Его жъ* 3
34. Вчи лїнївого немолотомъ, а голодомъ.
Оповідання *Его жъ* 2
35. Сетака баба, що чортъ їй на маховїхъ
вїлахъ чоботи оддававъ. Оповід. *Его жъ*. 3
36. Цїганы. Урївокъ изъ казки *П. Куліша*. 2
37. Сїчовї гості Чупрїна и Чортоусъ. Опо-
відання *Паньки Казюки*. 5
38. Гордовїта пара. Оповід. *Петра Забоцня*. 3
39. Листї съ хутора. Листь V. *Хто такий
Хуторянинъ*. 3

560355

Всі оці книжечки продаютьця:

У Петербурсі у Данила Семіновича Каменецького (на Михайловському плаці, у господі Брилова, кв. № 34).

У Петербурсі купують усі, хто бь зацікавъ одь себе вже продавати. Якъ купують одь-разу карбованців на 25, чи й більшь, то докладають изъ ціни 20%, а пересилка вже, чи по пошті, чи по транспорту (скільки прїдетця на вагу), коштомъ того, хто купує.

У Полтаві у Василя Довгеновича Трунова.

У Києві у Катерини Олександровни Киць (на Новій будові, близько Кінного майдану, у господі Лобчїхи).

У Харькові у Петра Олександровича Лобка (на Малій Панасівці, у господі Пріведникова).

У Чернігові у Степана Даниловича Носа.

У в'Одессі у Олександра Семіновича Великанова.

Ві Львові (Lemberg) у книгарні брата Ставронитїйського.

Хто виписуватиме книжечокъ по пошті на карбованця, чи й меншь, має докласти до ціни ще червертакъ на пересилку (за хунтъ ваги). На пересилку книжечокъ на два карбованці (абь хочъ и меншь двохъ, та більшь одьного карбованця) докладаетця ваговихъ за два хунтъ — срібна копа; на три карбованці — ваговихъ тройкъ, и такъ далі.

Всі одні книжечки продаються:

У Петербурзі у Данила Семіоновича Каміньєвського (на Михайловському плацу, у господі Крилова, кв. № 34).

У Петербурзі купують усі, хто бь захотів одь одь вже продавати. Як купують одь-разу ка бованціи 25, чи й більшь, то збавляється изь ціни 20% пересилка вже, чи по почті, чи по транспорту (скільки прїдетца на вагу), боштомь того, хто купує.

У Полтаві у Василя Ловгиновича Трунова.

У Києві у Катерини Олександровни Бидь (на Новій будові, близько Конного майдану, у господі Лобчїха).

У Харькові у Петра Олександровича Лобка (на Малій Шанасівці, у господі Праведникова).

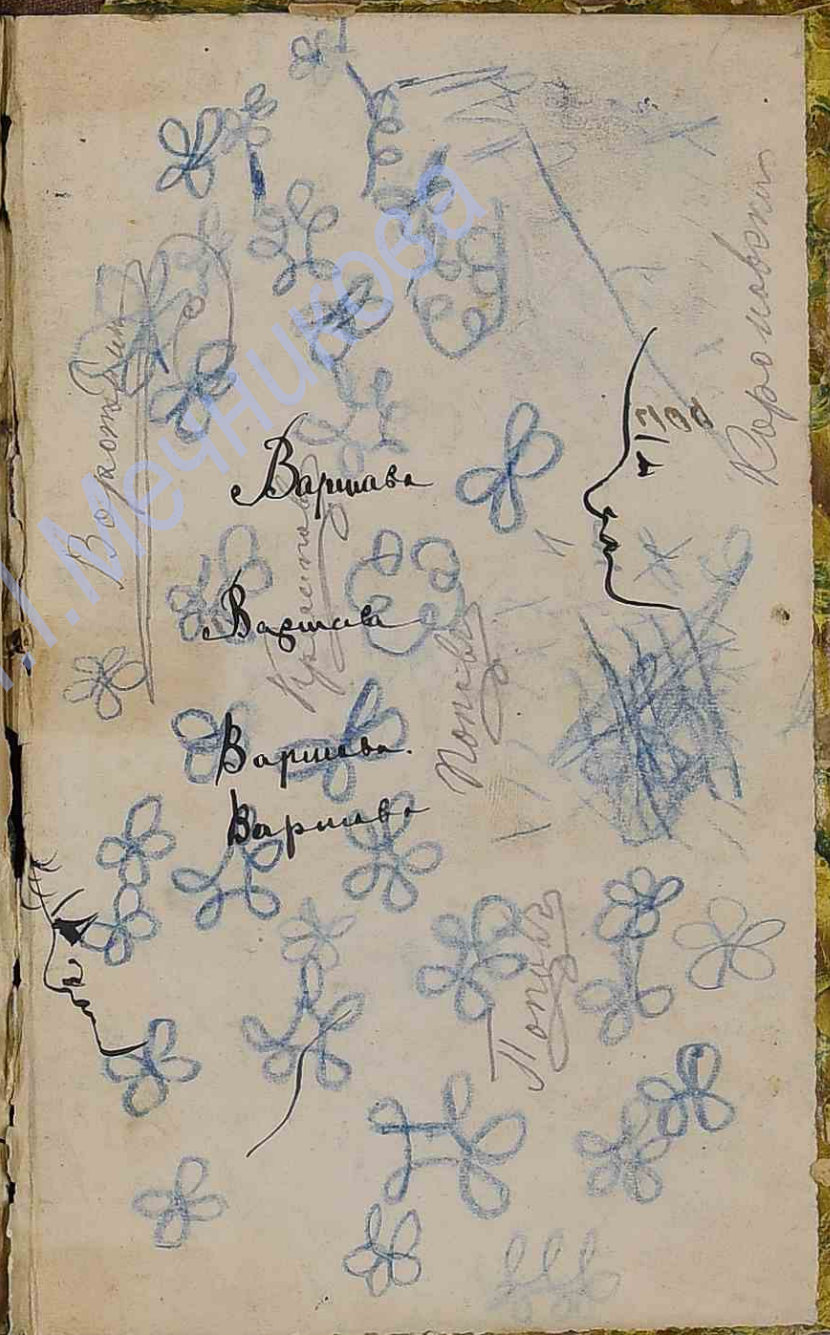
У Чернігові у Степана Даниловича Носа.

У ь Одесі у Олександра Семіоновича Великого.

Ві Львові (Lemberg) у книгарні Брїдича Блавропигійського.

Хто виписуватиме книжечокъ по почті на карбованця, чи й меншь, має докласти до ціни ще четвертакъ на пересилку (за хунць ваги). На пересилку книжечокъ на два карбованці (або хочь и одвохъ, та більшь одного карбованця) доклад ваговихъ за два хунць — срібна копа; на три бовниці — ваговихъ тройкь, и такъ далі.

Одобрено цензурою. С. Петербургъ. 4 септєбра 1862 г.

НБ ОУ імені І. Мечникова